

Stvar je u tome, Sofronije shvati sa zebnjom, što se brojevi previše dobro slažu.

Naravno, ponekad ljudi zaista ispare; nije stručnjak za hemiju ili biologiju, ali pretpostavljao je da je moguće da se čovek ponekad jednostavno pretvori u paru. Određeni procenat greške je neizbežan, ljudska glupost je dokazano neizmerna, a vremenom je naučio da su sitni promili nestašni – hoće da se sakriju. Sve to na stranu, brojevi se i dalje slažu.

Na ukupan broj nesreća i katastrofa u celom svetu, zaključio je, uvek se tačno određen procenat ljudi smatra nestalim. Ne neprebrojanim ili pretvorenim u prah. *Nestalim*.

Nimalo srećne misli, shvati on, dok se nalaziš usred masivne saobraćajne nesreće pred Brankovim mostom, pritisnut olupinom prevrnutog autobusa. To što je sitna karika lančanog sudara koji se protezao od Zelenog Venca do polovine mosta, slaba je uteha.

„Ne mogu da dišem“, reče.

„Radimo sve što možemo, gospodine.“

„Požurite“, Sofronije uvuče gutljaj vazduha zasićen demonskim isparenjima mašinskog ulja. „Kasnim na konferenciju.“

„Nije lako“, javi se glas vlasnika čizme koja je tapkala kraj olupine. „Ne možete ni da zamislite nered. Sve je istumbano, kao gomila igračaka. Uklanjam o komad po komad, ali znate i sami šta će se desiti ako taknemo pogrešan.“

„Pa računajte, pobogu“, zavapi profesor. „Ne može biti toliko komplikovano. Niz put vam se nalazi puna konferencijska sala matematičara,

dovedite bilo kog od njih. Sa zadovoljstvom će vam raspertlati čvor, bez po' muke.“

„Gospodine“, reče čizma, uz dodir razdraženosti, „prepustite stvar profesionalcima.“

Sofronije lupi šakom po betonu. „Dobro“, zareža. „U redu.“

„Vratiću se“, javi se čizma i pođe dalje, iznenada privučena hitnijim stvarima. „Ima gorih slučajeva.“

Sofronije ostade sam sa pozadinskom muzikom udaljenih povika i brujanja mašina. Sa nekim poput njega, stvar bi bila raščišćena očas posla; treba samo primeniti osnovne matematičke principe i odrediti srazmere težine i ravnoteže. Brojevi ne lažu. Ovima će trebati dani, uzdahnu.

To nije jedina stvar koja ga je nervirala. Zaista nije mogao da diše, nije u pitanju uobrazilja. Gušio ga je smrad izgorelih tkanina, sveže oksidiranog metala, ožuljane gume, mirisi raspolućene mašine... i najgore od svega, stravičan smrad koji je dopirao iz kanalizacionog otvora, tik kraj njegove glave.

„Bože“, uzdahnu. „Ko zna koliko će dugo.“

Dugooo, odgovori mu eho iz kanalizacije, uz slabašnu distorziju prigušenog kikota.

Sofronije izvi vrat i zagleda se u mračni otvor. Pod tako čudnim uglom, nije mogao da vidi ništa drugo do rešetke, izlizane od godina bezdušnog gaženja.

„Ma nemoguće“, reče.

„Gu... će“, reče glas iz kanalizacije, sasvim razgovetan.

Nešto se prevrnu u kanalizaciji; zvuk životinje koja se valja u blatu. Iz tame izroni žuto oko, veće od Sofronijeve zgrčene pesnice. Staklasto

i neljudsko, strano kao u hobotnice. Ono što je bilo zastrašujuće je bio način na koji ga je gledalo; slomljena, kvadratasta zenica proučavala ga je sa potpunim nerazumevanjem. Ali je oko svejedno odmeravalo, beležilo... *pamtilo*.

„Neko mora“, reče uzbuđeno glas sa strane. „Znaš to!“

Čizme su se vratile! I nisu došle same! Par lakovanih cipela stajao je kraj njih.

„Ovaj?“

„Što da ne?“

„Kad mora – mora, šta ćeš?“

Čizme pođoše dalje, bezazleno šutirajući otpatke iščupanog asfalta. *Tražite dalje, začu Sofronije uzvik. Spiskovi se ne slažu!*

Na ukupan broj nesreća i katastrofa u celom svetu, priseti se, uvek se tačno određen procenat ljudi smatra nestalim.

Oni *znaju*? Jednostavno je odbijao da veruje da svet tako funkcioniše. Nikad ga nije zanimalo značenje tog otkrića, samo brojevi. Brojevi, njegov život. Do značenja i istine došao je na drugačiji, neželjen način. Mini verzija univerzitetskog super-kompjutera već je postavljena u konferencijskoj sali; mašina je u stvarnom vremenu gutala podatke sa interneta i sabirala, oduzimala i delila, uvek dobijajući jedan te isti procenat. Procenat u koji se sada, kako je izgledalo, ubrajao i profesor Sofronije Petrović.

On viknu, ali namerna rika mašina proguta njegov uzvik. Rešetka počne da vibrira. Ona odskoči a iz otvora pokulja nabubrelo sivilo. Kao glava podivljale otrovne pečurke, boje spečene trave, počne da raste i buja. Četvrtasto oko fiksiralo ga je snagom grabljivca. Raslo je stravičnom brzinom, potisnuto gladnom silom iz mraka...

Sofronije vrisnu, obraza zažarenih od trijumfa. Slobodan! Nabujala masa podigla je autobus za svega nekoliko santimetara, ali to je bilo dovoljno. Okrenu se na stomak i zapliva po suvom, ne mareći za komadiće stakla. Mogao je da čuje kako autobus škripi i krivi se, i zvuk pipka koji kliže za njim, ali sloboda je tako blizu! Sklopi oči i ubrza. Samo nekoliko santimetara dalje i moći će da se pridigne, ali pipak je bio sve bliže. Mogao je da ga oseti.

Nešto ga ščepa za rame i on vrisnu. Ugleda lice iskrivljeno od besa, crveno pod žutim, izgrebanim šlemom. Čovek opsova i odgurnu ga. Profesora se zatetura dalje od autobusa.

„Jeste li normalni?“ zaurla čovek. Sofronije prepozna vrhove njegovih uprašenih čizama. „Hoćete da ljudi izginu zbog vas? Gubite mi se sa očiju!“

Profesor potrča preko mosta, ka Novom Beogradu koji je nestajao u večernjoj tmini. Imao je još pola sata, ali toliko toga da kaže! Brojevi su sami po sebi bili pravi proboj, ali sada je otkrio i strašno značenje iza njih!

Usput je široko zaobilazio kanalizacione otvore.

* * *

„Ne mogu da verujem!“, jedio se Čavić. Cele je večeri pripremao kompjuter za demonstraciju, a profesor je kasnio dva sata.

Još gore, brojevi se ne slažu.

Svaka značajnija katastrofa prošla je kroz sistem, bez greške! Napad na trgovinski centar u Njujorku, cunami u Japanu, čak i istorijske tragedije poput Hindenburške katastrofe... brojevi nisu lagali: uvek ista srazmera nestalih osoba.

I onda, suočen sa tako prozaičnim ispitom kao što je lokalna saobraćajka, ceo sistem je pao u vodu! Naravno, brojke treba proveriti, izveštaji o broju povređenih još pristižu, nisu sigurni čak ni o broju putnika u autobusima, ali...

„Autobus?“ Čavića obuzme talas zebnje. „Profesor uvek dolazi autobusom...“

Srce mu se steže. Slovo po slovo, ubaci još jedno ime u algoritam: SOFRONIJE PETROVIĆ. Sačeka da se računanje završi.

„No, hoće li uskoro?“ predsednik Naučnog Veća je prilično razdraženo cupkao i gledao na sat.

„Ne“, prošapta Čavić. „Ne verujem da ćemo profesora ponovo videti.“ Kucnu po ekranu i nesretno zavrte glavom. „Brojevi ne lažu.“